

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2023-09-27

Ärendenummer
NV-06783-23

Lindhagen, Anna
Tel: 010-698 16 52
Anna.lindhagen
@naturvardsverket.se

Enligt sändlista

Utlysning av skivrarstöd för ansökan till EU:s miljöfond LIFE 2024

Nu är det möjligt att söka skivrarstöd från Naturvårdsverket för att ta fram en ansökan inom området natur och biologisk mångfald till EU:s LIFE-program under ansökningsåret 2024.

Skicka ansökan till registrator@naturvardsverket.se, ange referensnummer NV-06783-23.

Ansökan ska ha inkommit till registrator senast den 1 december 2023

Vad kan du söka för?

Inom delprogrammet *Natur och Biologisk mångfald* i LIFE-programmet kan man få stöd för finansiering av åtgärder som bidrar till att uppnå mål enligt EU:s naturvårdslagstiftning, särskilt art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet. Det kan t.ex. gälla restaureringsåtgärder i Natura 2000-områden, arbete för särskilt hotade direktivnaturtyper eller arter, åtgärder för pollinatörer eller andra åtgärder som bidrar till att uppnå EU:s mål för biologisk mångfald. Naturvårdsverket vill uppmuntra länsstyrelser och andra organisationer att söka medel från LIFE-programmet för projekt som bidrar till att uppfylla myndighetens uppdrag, att genomföra åtgärder för värdefull natur.

Det finns två typer av projekt som man kan söka med koppling till biologisk mångfald. Dels standardprojekt (Standard Action Project, SAP), dels strategiska naturprojekt (Strategic Nature Project, SNAP). SAP motsvarar den ”normala” typen av LIFE-projekt, med fokus på konkret genomförande av åtgärder. SNAP ska vara mer långsiktiga och strategiska projekt och måste bygga på fastställda planer för biologisk mångfald, kopplade till EU:s åtaganden.

För mer information om EU:s kriterier för vad ett LIFE-projekt kan innehålla, besök EU:s hemsida om LIFE:

[Nature and Biodiversity \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Tidplan

EU-kommissionen har ännu inte gått ut med någon information om tidplanen för 2024 års ansökningar, men det är troligt att tidsplanen blir lik den under 2023. Tidsplanen skiljer sig åt mellan ”standardprojekt” SAP, där ansökan sker i ett steg, och strategiska naturprojekt, SNAP, där ansökan sker i två etapper.

För SAP skedde utlysningen 2023 i april. Fullständiga ansökningar för SAP skulle lämnas in i början av september. Det betyder att ansökningsskrivandet behöver ha kommit en bra bit ”på väg” redan innan den formella utlysningen sker, och därför har Naturvårdsverket inför 2024 även tidigarelagt utlysningen av skrivarmedel.

För strategiska naturprojekt, SNAP, är ansökningsförfarandet uppdelat i två etapper. 2022 skulle konceptansökningar skickas in i september, och slutliga ansökningar i mars 2023. Under 2023 gjordes ingen utlysning för SNAP-ansökningar, utan nästa utlysning blir 2024.

Villkor för skrivarstöd

Naturvårdsverket kan ge stöd till projekt inom LIFE *Natur och Biologisk mångfald* som fokuserar på åtgärder som täcks av regleringsbrevet under anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Det gäller normalt framför allt skötselåtgärder i terrestra miljöer i skyddade områden, särskilt Natura 2000, eller åtgärder för hotade arter. För projekt som i huvudsak avser åtgärder i sötvattenmiljöer eller i marina miljöer, hänvisas till Havs-och vattenmyndigheten.

För både SAP och SNAP kan skrivarstöd beviljas för projekt kopplade till utlysningen 2024.

Ett villkor för att Naturvårdsverket ska betala ut skrivarstödet är att den sökande har en fullständig ansökan, som uppfyller Kommissionens grundläggande kvalitetskriterier inom utsatt tid. Skrivarstödet betalas ut i efterskott.

Att Naturvårdsverket beviljar skrivarstöd till projekttiden innebär inte per automatik att Naturvårdsverket blir medfinansiär i den slutliga LIFE-ansökan. Eventuell medfinansiering måste förankras med Naturvårdsverket i ett mycket tidigt skede. Om man söker skrivarmedel och även tänker sig medfinansiering av själva projektet, ska de preliminärt uppskattade medfinansieringsbehoven därför också beskrivas redan i skrivarmedelsansökan. Även Naturvårdsverkets eventuella medverkan i projektet som partner ska förankras med Naturvårdsverket i ett mycket tidigt skede.

Vad ska ingå i ansökan om skrivarmedel?

Naturvårdsverket uppmuntrar sökanden att på ett strukturerat sätt beskriva hur man har genomfört en behovsanalys av projekttiden och på vilket sätt de olika åtgärderna är av betydelse för ett framgångsrikt projekt. Det är även viktigt att tydligt beskriva åtgärdernas förväntade resultat i relation till projektets målsättning.

Ansökan ska innehålla svar på samtliga frågor nedan:

1. Syfte: Vad är projektets syfte och mål?

2. **Hotbild:** Vilken hotbild eller vilka problem ska projektet åtgärda?
3. **Åtgärder och dess effekter:** Vilka åtgärder ska undanröja hot och problem enligt ovan. Beskriv resultatet (dvs. den effekt) som respektive åtgärd förväntas ge och, där det är aktuellt, hur effekterna av olika åtgärder är relaterade till varandra.
4. **Var:** Vilket geografiskt område omfattar projektet? Motivera den ekologiska relevansen av valt område. Om ansökan planeras omfatta områden som inte ingår i Natura 2000-nätverket ska det framgå vilka dessa områden är och hur det tänkt motiveras.
5. **Metoder:** Kommer de metoder ni använder att vara etablerade och tillämpas enligt bästa tillgängliga praxis eller kommer ni att testa nya metoder och/eller utveckla befintliga metoder vidare?
6. **Projektperiod:** Hur länge ska projektet pågå?
7. **Projektbudget och medfinansiering:** Ange preliminär projektbudget och omfattning på eventuell medfinansiering som önskas från Naturvårdsverket.
8. **Partners och samverkan:** Beskriv hur partners i projektet valts ut och vilken samverkan som behöver bedrivas i relation till de behov som finns för att nå projektets mål.
9. **Ansvarförhållanden:** Ange vem som är projektägare (*coordinating beneficiary*), eventuella medsökande (*associated beneficiaries*) och andra viktiga deltagare i projektet (medfinansiärer m.m.).
10. **Markinköp/intrångsersättning:** Omfattar projektet någon form av markinköp/intrångsersättning knuten till områdesskydd?
11. **Investeringar:** Omfattar projektet några investeringar i Naturvårdsverkets fastigheter, t.ex. byggnation/restaurering av anläggningar?
12. **Juridiska processer:** Är någon åtgärd i projektet beroende av juridiska processer t.ex. vattendomar, ändringar av dikesföretag eller förhandlingar om reservatsbildning?
13. **Uppföljning:** Hur kommer ni att följa effekterna långsiktigt dvs. efter programmets slut? Hur kommer ni att säkra förvaltningen av uppnådda resultat långsiktigt, t.ex. skötsel av restaurerade marker?
14. **Summa:** Hur mycket skrivarmedel ansöker ni om?

En lämplig omfattning på ansökan om skivastöd är cirka fyra sidor. Avsikten är att vi ska få en uppfattning om projektets mål, omfattning och upplägg. De

uppgifter ni anger är inte bindande men större ändringar ska förankras hos Naturvårdsverket i god tid innan ansökan skickas in.

Utvärdering av skrivarmedelsansökningar

Naturvårdsverket bedömer projektidén och ansökan utifrån de frågor som listas ovan och efter följande generella kriterier:

- Hur väl projektidén uppfyller LIFE-programmets krav och prioriteringar, dvs. med hänsyn till chansen att projektet beviljas stöd på EU-nivå.
- Hur väl projektidén stämmer överens med Naturvårdsverkets prioriteringar av åtgärder för värdefull natur. Se bland annat reviderat förslag till *Prioriterad åtgärdsplan för Natura 2000 (PAF) för år 2021–2027*¹.
- Projektets kostnadseffektivitet (samlade naturvårdsnytta i förhållande till kostnaden).
- Projektets samordningsvinster av att genomföra åtgärderna samlat och möjligheterna till kompetens- och kapacitetsbyggande.
- Planering och förankring, om det är rimligt att LIFE-ansökan blir klar i tid.
- Behov av medfinansiering.

Prioriteringar

Naturvårdsverket stödjer i första hand projekt som gör prioriterade insatser för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för arter och naturtyper listade i EU:s två naturvårdsdirektiv (art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet) inom nätverket Natura 2000, i linje med Sveriges och EU-kommissionens prioriteringar.

Med utgångspunkt i PAF, välkomnar Naturvårdsverket särskilt ansökningar med t.ex. följande inriktningar:

- Hed- och buskmarker: Restaurering av ljunghed, restaurering av sandmarker (inkl. trädklädda dyner, där även bränning som restaureringsform är prioriterad).
- ”Friska” gräsmarker: Restaurering av ängar, restaurering av silikatgräsmarker (6270) och/eller staggräsmarker (6230).
- Trädklädda betesmarker (9070): Restaurering av ädellövmiljöer till betesmark, restaurering av skogsbeten, inte minst kalkbarrskog.
- Skog: Naturvårdsbränning, återställande av hydrologi, skapa mer ljusöppna miljöer (särskilt i de fall då bete också införs), veteranisering av träd och skapa död ved, restaurering/skapande av brynmiljöer.
- Vegetationsfattiga marker/substratmark: Restaurering av alvar, restaurering av dyner.
- Våtmarker: Restaurering av rikkärr, återställande av hydrologi, åtgärdande vandringshinder, skapande av småvatten för amfibier.

¹ PAF: <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/slutredovisade-regeringsuppdrag/prioriterad-atgardsplan-for-natura-2000-ar-2021-2027>

Även åtgärder i marker som inte är naturtypsklassade idag, men som genom restaureringsåtgärder kan bidra till ökade arealer av sådana naturtyper som finns inom Natura 2000-område, kan ingå.

Projekt kopplade till genomförande av Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper kan också prioriteras i de fall där arterna omfattas av naturvårdsdirektiven.

Vid prioriteringarna kommer Naturvårdsverket även att beakta de utfästelser Sverige gjort i maj 2023 kopplat till mål 1 och mål 2 i EU:s strategi för biologisk mångfald se mer information via denna länk [Sverige har gjort utfästelser om bevarande av biologisk mångfald \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/om-utvastelser-om-bevarande-av-biologisk-mangfald)

Den sökande ska förhålla sig till Naturvårdsverkets vägledningar om förvaltning av naturtyper och arter och hålla sig inom en relevant ekologisk skala.

Icke beslutade Natura 2000-objekt

Naturvårdsverket avråder från att inkludera åtgärder kopplade till:

- Föreslagna Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.
- Föreslagna utvidgningar av Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.
- Förekomst av arter eller naturtyper i Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.

Skälet är att samtliga beslut om objekt, utvidgningar och artförekomster fattas av regeringen. Vid bedömningen av om ett LIFE-projekt ska beviljas eller inte, ställer LIFE-utvärderarna ofta krav på att de områden och artförekomster som ingår ska vara utpekade inom Natura 2000, och att de som inte ännu är det kommer att vara beslutade inom projektperioden eller kort därefter.

Naturvårdsverket kan inte lova i en ansökan att beslut kommer att fattas inom projektperioden eller överhuvudtaget. Om den sökande ändå väljer att inkludera åtgärder för sådana objekt och artförekomster, får man räkna med att de inte är bidragsberättigade. Om man har fått bidrag för åtgärder i objekt som inte blivit beslutade finns risk att man blir återbetalningsskyldig.

Ett undantag från ovanstående principer är om områdena utgörs befintliga skyddade områden enligt nationella regelverk, och omfattar miljöer som finns på EU:s rödlista för naturtyper, och där har bedömts ha status EN eller CR. Sådana områden kan vara förenliga med ansökan om LIFE-medel.

Beslut om denna skrivelse har fattats av enhetschefen Ulrica Swärd efter föredragning av handläggaren Anna Lindhagen.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Ulrica Swärd

Anna Lindhagen

Sändlista:

Samtliga länsstyrelser

Stiftelsen Tyrestaskogen

Laponiatjuottjudus

Västkuststiftelsen

Skärgårdsstiftelsen

Upplandsstiftelsen

Stiftelsen skånska landskap

Skogsstyrelsen

Jordbruksverket

Havs- och vattenmyndigheten

WWF

Naturskyddsföreningen

SLU

Svenska Jägareförbundet

BirdLife Sverige